

29 Ekim 2023
Konser programı şarkı sözleri

SAFÂLAR GETİRDİNİZ

Beste: Avni Anıl
Güfte: Reşat Özpirinçci
Makam: Kürdîli hicazkâr makâmı
Usûl: Aksak

Safâlar getirdiniz
Safâ geldiniz dostlar
Bezme revnak verdiniz
Safâ geldiniz dostlar
Ye, iç, gül, eğlen dostlar
Ehlen ve sehlen dostlar

Raks ediyor bir peri
Mey sunuyor dilberi
Fıkır fıkır her yeri
Safâ geldiniz dostlar.
Ye, iç, gül, eğlen dostlar
Ehlen ve sehlen dostlar

KARŞIYAKA'DA İZMİR'İN GÜLÜ

Beste: Lâvtacı Hristo
Güfte: Bilinmiyor
Makam: Kürdîli hicazkâr makâmı
Usûl: Evfer usûlü

Karşıyaka'da İzmir'in gülü
Seyran ediyor elinde mülü
Beri yakada gönül bülbulü

Ne garip garip öter yuvada
Ne hazin hazin uçar havada

Bakın şu kızın elâ gözüne
Sabah güneşi vurmuş yüzüne
Sitem hançeri takmış sözüne

GÖKYÜZÜNDE YALNIZ GEZEN YILDIZLAR

Beste: Teoman Alpay
Güfte: Hikmet Münir Ebcioğlu
Makam: Nihâvend makâmı
Usûl: Düyek usûlü

Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar
Yeryüzünde sizin kadar yalnızım
Bir haykırsam belki duyulur sesim
Ben yalnızım, ben yalnızım, yalnızım

Kaderim bu böyle yazılmış yazım
Hiç kimsenin aşkında yoktur gözüm
Bir yalnızlık şarkısı söyler sazım
Ben yalnızım, ben yalnızım, yalnızım

Tatmadığım zevk kalmadı dünyâda
Hangi kalbe girdimse kaldı izim
Taşa geçer kendime geçmez sözüm
Ben yalnızım ben yalnızım yalnızım

İNLEYEN NAĞMELER

Beste ve güfte: Zeynettin Maraş
Makam: Nihâvend makâmı
Usûl: Düyek usûlü

İnleyen nağmeler rûhumu sardı
Bir rüyâ ki orda hep şarkılar vardı
Uçan kuşlar, martılar, yeşil tatlı bir bahar
Gülen şen sevdâlılar vardı

Arzular orada, şevk oradaydı
Bir deniz ki aşk dolu dalgalar vardı
Uçan kuşlar, martılar, yeşil tatlı bir bahar
Gülen şen sevdâlılar vardı

AŞKIM BAHARDI

Beste ve güfte: Yıldırım Gürses
Makam: Nihâvend makâmı
Usûl: Sofyan usûlü

Aşkım bahardı ümitler vardı
Sen gittin diye gönlüm karardı
Ah, geçti o günler, unutuldu yeminler
Bir kırık kâlp kaldı

Neden terkettin, bırakıp gittin
Ümitsiz kaldım, gönlüm karardı
Ah, geçti o günler, unutuldu yeminler
Bir kırık kalp kaldı

GEL GÖNLÜMÜ

Beste: Erđinç Çelikkol
Güfte: Mustafa Töngemen
Makam: Nihâvend makâmı
Usûl: Nîm sofyan usûlü

Gel gönlümü yerden yere
vurma güzel ne olursun
Gül dururken dikenleri
derme güzel ne olursun
Git diyemem kal diyemem
sen goncasın gül diyemem
Çok severim söyleyemem
sorma güzel ne olursun

YEMENİ BAĞLAMIŞ

Beste: Ali Ulvi Baradan
Güfte: Avni Ozan
Makam: Nihâvend makâmı
Usûl: Nîm sofyan usûlü

Yemeni bağlamış telli başına
Zülûfleri düşmüş hilâl kaşına
Henüz girmiş on üç on dört yaşına
Edalı işveli köylü güzeli

Gel seni köylü kız alıp kaçayım
Telli duvağına altın saçayım
Seni bu diyardan alıp kaçayım
Edalı işveli köylü güzeli

Sabah olur öter bahçede bülbül
Durmayıp devşirir demet demet gül
Takınmış göğsüne kokulu sünbül
Edalı işveli köylü güzeli

ESKİ DOSTLAR

Beste: Gültekin Çeki
Güfte: Hayri Mumcu
Makam: Rast makâmı
Usûl: Yürük semâî usûlü

Unutulmuş birer birer
Eski dostlar eski dostlar
Ne bir selâm ne bir haber
Eski dostlar eski dostlar

Hayâl meyâl düşler gibi
Uçup giden kuşlar gibi
Yosun tutan taşlar gibi
Eski dostlar eski dostlar

Unutulmuş isimlerde
Bilinmez ki nasıl nerde
Şimdi yalnız resimlerde
Eski dostlar eski dostlar

AÇILAN BİR GÜL GİBİ

Beste ve güfte: Dramalı Hasan Hasgüler
Makam: Rast makâmı
Usûl: Nîm sofyan usûlü

Açılan bir gül gibi
Gir kalbe gönül gibi
Coşarım sen gülersen
Ağlarım ben külersen

Kalbime gir, bahar ol
Yüreğim tazelensin

Biricik çiçeğimsin
Sevgili bebeğimsin
Seni okşar severim
Kalpte pek çoktur yerin

Ömrümün şen gülüsün
Gönlümün bülbülüsün
Sözlerinle coşarım
Nerde olsan coşarım

Kalbime ak, ruhumu yak
Şu gönlüm senin olsun

AĞLAMA DEĞMEZ HAYAT

Beste: Mehmet İlgin
Güfte: Cengizhan Altuntaş
Makam: Rast makâmı
Usûl: Nîm sofyan usûlü

Rüyâ gibi her hâtıra,
her yaşantı bana
Ne bulduysa kaybetti,
gönül aşktan yana
Ömür çiçek kadar narin
bir gün kadar kısa
Ağlama değmez hayât bu göz yaşlarına

Her damla yaş oyuk oyuk
iz bırakır kalbimde
Hayât şarap gibidir,
keder de var neşe de
Ömür çiçek kadar narin
bir gün kadar kısa
Ağlama değmez hayât bu göz yaşlarına

YEMENİMDE HARE VAR

Yöresi: İstanbul Türküsü
Makamı: Mâhur makâmı
Usûlü: Sofyan usûlü

Yemenimde hâre var
Yüreğimde yâre var
Ne ben öldüm kurtuldum
Ne bu derde çâre var

Of ammân ammân kuş dilli
Başında yazması kandilli
Çürüttüm otuziki mendili
Bulamadım o yârin dengini

Yemenim turalıdır
Sevdiğim buralıdır
Geçme kapım önünden
Yüreğim yaralıdır

BEYOĞLU'NDA GEZERSİN

Beste: Neyzen Rızâ Bey
Güfte: Bilinmiyor
Makam: Mâhur makâmı
Usûl: Sofyan usûlü

Beyoğlu'nda gezersin
Gözlerini süzersin
Sevdiceğim, yavrucağım
Niçin niçin beni üzersin

Fıkır fıkır fıkırdama gel bana gel
Şıkır şıkır şıkırdama gel bana gel

Mavi gözlük takarsın
Çok canları yakarsın
Sevdiceğim, yavrucağım
Niçin niçin benden kaçarsın

VARDAR OVASI

Yöresi: Rumeli Türküsü
Kaynak kişisi: Bilinmiyor
Derleyeni ve notaya alanı: T.R.T.

Maya dağdan kalkan kazlar
Al topuklu beyaz kızlar
Yârimin yüreği sızlar

Eğlenemem aldanamam
Ben bu yerlerde duramam

Vardar Ovası, Vardar Ovası
Kazanamadım sıra parası

Mayadağ'ın yıldızıyım
Ben annemin bir kızıyım
Efendimin sağ gözüyüm

İZMİR MARŞI

Beste: Anonim

Güfte: Anonim

Makam: Nihavent makamı

Usûl: Sofyan usûlü

İzmir'in dağlarında çiçekler açar.
Altın güneş orda sirmalar saçar.
Bozulmuş düşmanlar hep yel gibi kaçar.
Yaşa Mustafa Kemal paşa,yaşa;
Adın yazılacak mücevher taş.

İzmir'in dağlarında oturdum kaldım
Şehit olanları deftere yazdım.
Öksüz yavruları bağrıma bastım.
Yaşa Mustafa Kemal paşa,yaşa;
Adın yazılacak mücevher taş.

Sözlük;

SAFÂLAR GETİRDİNİZ

[1] Eskiden çok kullanılan,hoş geldiniz sözü

[2] Mutluluklar getirdiniz anlamına gelir.

BEZM

(belirtme hâli bezmi, çoğulu bezmler)

1. İçki meclisi, dost toplantısı

REVNAK VERMEK

(üçüncü tekil şahıs geniş zaman çekimi revnak verir)

1. Hoşluk, güzellik, renklilik katmak

EHLEN BE SEHLEN ;

"Ehlen ve sehlen" kelimeleri Arapçadır. " Merhaba, hoş geldin ya da selam, selamlar" gibi manalar içermektedir. Arapça' da içten bir karşılama ifadesidir. Tam çevirisi aslında şöyledir" beceriyle ve kolaylıkla, ya da beceriyle ve kolaylıkla geldiniz."

RAKSETMEK – RAKSEYLEMEK

birl. geçişsiz f. (Ar. rakş + Türk. etmek, eylemek) Âhenkli hareketler yaparak oynamak, dans etmek:

PERİ

(Fars. peri)

1. Tabiat üstü bir güce sâhip bulunduğu inanılan cin tâifesinin çok alımlı ve çok güzel olanlarına verilen isim [Genellikle dişi kabul edilir]:

2. teşmil. Çok güzel genç kız veya kadın

MEY

(Fars. mey)

1. Şarap, bâde:

DİLBER

(Fars. dil “gönül” ve ber “alan, götüren” ile dil-ber) Gönülüne kendine çeken, güzel:

SEYRAN

(Ar. seyr'den seyrân)

1. Gezip dolaşma, gezme, gezinti:

MÜL

(Fars. mul) Şarap, mey:

SİTEM

(Fars. sitem) [Kelime 1. anlamını Türkçe'de kazanmıştır]

1. Bir kimseye herhangi bir davranışından dolayı üzüldüğünü, kırıldığını, alındığını öfkelenmeden belirtme, dostça çıkışma

2. Eziyet, cefâ, zulüm, haksızlık

HANÇER – HANCER

i. (Ar. hancer) [Kelime Türkçe'den Macarca'ya ve Balkan dillerine de geçmiştir]

1. Kamadan küçük, ucu eğri ve sivri, iki yanı keskin bıçak:

ii. 2. eski. edeb. Sevgilinin kaşı, kirpiği ve bakışı için kullanılırdı:

iii. • Hançerî sıf. (nispet eki -i ile) Hançerle ilgili, hançer biçiminde.

YEMENİ ;

Türkçe'de "Yemen'e ait" anlamına gelir.

Arapça yamanī يَمَنِي z "Yemen'e ait" sözcüğünden alıntıdır. Arapça sözcük Arapça ymn

kökünden gelen yaman يَمَن z "1. sağ el, sağ taraf, 2. güney (gün doğumuna oranla sağ taraf), 3.

Arabistan'ın güneyinde bir ülke, Yemen" sözcüğünün nisbet halidir. Daha fazla bilgi için yemin maddesine bakınız.

Yemeni kelimesi tarihte bilinen ilk kez "Yemen'den gelen bir tür ince kumaş" Câmi-ül Fürs (1501)"bir tür kaba ayakkabı" [Meninski, Thesaurus (1680)] eserinde yer almıştır.

HARE;

Türkçe'de "dalgalı kumaş" anlamına gelir.

Farsça xāre veya xārā خاره/خارا z "dalgalı kumaş" sözcüğünden alıntıdır.

İNCİLİ ; inci taneli anlamında kullanılmıştır. incil'le alakası yoktur.

VARDAR ;

adı TDK'da Yugoslavya ile Yunanistan'dan Selanik Körfezi'ne dökülen ırmak anlamına gelmektedir.

eski farsça'da büyük su, büyük nehir anlamında olan "vardar"dan geldiğini söylemektedirler.

Vardar Bölgesi (Makedonca: Вардарски регион) Makedonya'nın 8 istatistiksel bölgesinden biridir. Makedonya'nın güney kesiminde yer alır. Topraklarının güney sınırı Yunanistan devletiyle sınırdadır.

MÜCEVHER TAŞ ...

Türk insanının bedenidir.

*

İzmir Marşı'nda elbette, manevi bir değeri maddi bir değerle ifade edebilmek için "mücevher" kelimesi kullanılmıştır

ama... "Adın yazılacak mücevher taş" kehaneti, adeta ilahi şekilde gerçek olmuştur.

*

Bugün tüm dünyada, imzası vücuda kazınan, göğse omuza bileğe, iman tahtasına şah damarına dövmesi yapılan bir başka lider yoktur.

*

Mustafa Kemal adının yazıldığı mücevher taş, bizatihi halkın ruhudur.

Kaynak Yılmaz Özdil

KONULARINA GÖRE İSTANBUL TÜRKÜLERİ

Giyim - kuşam ve süslemesi :

Sana da yaptırayım Naciye fildişi tarak,

Mavi gözlük takarsın, çok canları yakarsın,

Setiremin düğmeleri çift sıra,

Yemenimin uçları, çıkamam yokuşları,

Yemenimin oyası rengi de rengine,

Yemenimde hare var,

Sendeki kaslar,

Katibimin setresi uzun,

Sallasana mendilini,

Necibimin ikidir kürkü,

Mendilimin yesili,

Düriyemin güğümleri kalaylı, fistan giymiş etekleri alaylı,

Kaynak ; İTÜ Vuslat Çiftal (tez çalışması istanbul türküleri analizi)